

NƯỚC TRỜI: KHO TÀNG VÔ GIÁ
Chúa Nhật Tuần XVII - Mùa Thường Niên
(1 V 3:5.7-12; Rm 8:28-30; Mt 13:44-52)

Trong cuộc sống thường ngày, chúng ta thấy mình có rất nhiều nhu cầu cần thoả mãn: vật chất cũng như tinh thần. Nhiều người trong chúng ta đến với Chúa với một danh sách thật dài của những điều cần xin. Khi Chúa ban cho điều này, chúng ta lại xin điều khác, và cứ như thế chúng ta xin từ điều này đến điều khác. Nhiều khi chúng ta không biết điều gì quan trọng trong cuộc sống để xin. Nếu Chúa ban cho chúng ta một điều, chúng ta sẽ xin gì? Điều đầu tiên khi đến với Chúa để xin Ngài điều gì, chúng ta cần tin rằng Thiên Chúa sẽ ban cho chúng ta điều chúng ta xin: “Ngươi cứ xin đi, Ta sẽ ban cho” (1 V 3:5). Cầu nguyện, nhất là lời cầu nguyện cầu xin, cần sự tin tưởng tuyệt đối vào Thiên Chúa. Trong bài đọc 1 hôm nay, tin tưởng vào Thiên Chúa, Salômôn đã cầu xin Chúa điều mình mong ước: “Lạy Đức Chúa là Thiên Chúa của con, chính Chúa đã đặt tôi tở Chúa đây lên ngôi kế vị Đavít, thân phụ con, mặc dầu con còn trẻ người non dạ, không biết cầm quyền trị nước. Con lại ở giữa dân mà Chúa đã chọn, một dân đông đúc, đông không kể xiết, đông không đếm nổi. Xin ban cho tôi tở Chúa đây, một tâm hồn lắng nghe, để cai trị dân Chúa và phân biệt phải trái; chẳng vậy, nào ai có đủ sức cai trị dân Chúa, một dân quan trọng như thế?” (1 V 3:7-9). Trong lời cầu xin của mình, Salômôn nói đến tình yêu của Thiên Chúa trong việc chọn dân Israel làm dân riêng và đặt mình lên để cai trị dân. Salômôn biết việc cai trị dân không được theo ý mình, vì dân không phải là dân của ông mà là dân riêng của Đức Chúa, nên đã xin được “một tâm hồn lắng nghe,” điều mà Đức Chúa đòi hỏi ở mỗi người Do Thái: “Nghe đây hỡi Israel!” Lắng nghe là một nghệ thuật quan trọng nhất trong mọi mối tương quan: Lắng nghe Chúa và lắng nghe anh chị em mình là chìa khoá giúp chúng ta tìm thấy kho tàng của sự khôn ngoan. Trước khi nói hoặc hành động, hãy luôn lắng nghe Chúa và lắng nghe anh chị em mình, nhất là những người khôn ngoan.

Thiên Chúa hài lòng với điều Salômôn xin nên Ngài không chỉ ban cho Salômôn điều ông xin mà còn ban cho ông nhiều hơn nữa: “Bởi vì ngươi đã xin điều đó, ngươi đã không xin cho được sống lâu, hay được của cải, cũng không xin cho kẻ thù ngươi phải chết, nhưng đã xin cho được tài phân biệt để xét xử, thì này, Ta làm theo như lời ngươi: Ta ban cho ngươi một tâm hồn khôn ngoan minh mẫn, đến nỗi trước ngươi, chẳng một ai sánh bằng, và sau ngươi, cũng chẳng có ai bì kịp” (1 V 3:11-12). Những lời này cho chúng ta lời bảo đảm rằng Thiên Chúa không chỉ ban điều đẹp lòng Ngài mà chúng ta xin, Ngài còn ban cho chúng ta hơn thế nữa. Điều đáng để chúng ta suy gẫm chính là điều chúng ta xin là gì? Salômôn đã xin “một tâm hồn lắng nghe,” để cai trị dân theo đường lối của Đức Chúa. Nói cách khác, Salômôn xin là cho cuộc sống và lối hành xử của ông phản chiếu tình yêu bao la của Đức Chúa. Về phần mình, chúng ta xin điều gì?

Trong bài đọc 2, Thánh Phaolô nói cho các tín hữu Rôma về tình yêu của Thiên Chúa dành cho những ai yêu mến Ngài: “Thiên Chúa làm cho mọi sự đều sinh lợi ích cho những ai yêu mến Người, tức là cho những kẻ được Người kêu gọi theo như ý Người định. Vì những ai Người đã biết từ trước, thì Người đã tiền định cho họ nên đồng hình đồng dạng với Con của Người, để Con của Người làm trưởng tử giữa một đàn em đông đúc. Những ai Thiên Chúa đã tiền định, thì Người cũng kêu gọi; những ai Người đã kêu gọi, thì Người cũng làm

cho nên công chính; những ai Người đã làm cho nên công chính, thì Người cũng cho hưởng phúc vinh quang” (Rm 8:28-30). Nhiều người cho rằng những lời này ám chỉ đến “thuyết tiền định” của Kitô giáo. Thiên Chúa đã tiền định cho “một số người” để được hưởng vinh quang với Ngài. Những người này, dù họ có làm gì cũng được hưởng vinh quang. Còn những người không tiền định thì dù có cố gắng sống thế nào cũng không được hưởng vinh quang. Đây là tư tưởng sai lạc. Chúng ta lưu ý trong lời của Thánh Phaolô nói đến những người được “gọi theo như ý người định,” đó là những người “yêu mến Người.” Ai trong chúng ta cũng được kêu gọi để yêu mến Đức Chúa, vì vậy ai cũng được Thiên Chúa tiền định để được hưởng phúc vinh quang với Ngài. Chúng ta có muốn được hưởng phúc vinh quang với Đức Chúa không? Nếu muốn, hãy yêu mến Đức Chúa và bước đi trong đường lối Ngài.

Trong hai tuần vừa qua, chúng ta đã nghe Chúa Giêsu dùng dụ ngôn để giảng dạy về Nước Trời. Chúa Giêsu đã sử dụng những hình ảnh rất cụ thể trong ngày sống như việc gieo giống, cỏ lùng mọc lên cùng lúa, hạt cải được trồng và mọc lên như thế nào, đậu bột được dậy em như thế nào để truyền tải cho dân chúng về mầu nhiệm Nước Trời. Trong Tin Mừng hôm nay, Thánh Máthêu tiếp tục trình bày cho chúng ta ba dụ ngôn khác về Nước Trời, đó là dụ ngôn đi tìm kho báu, dụ ngôn đi tìm ngọc đẹp và dụ ngôn chiếc lưới. Ba dụ ngôn này chỉ được tìm thấy trong Tin Mừng Thánh Máthêu.

Trước tiên, chúng ta cùng tìm hiểu về hai dụ ngôn đi tìm kho báu và đi tìm ngọc đẹp: “Nước Trời giống như chuyện kho báu chôn giấu trong ruộng. Có người kia gặp được thì liền chôn giấu lại, rồi vui mừng đi bán tất cả những gì mình có mà mua thửa ruộng ấy. Nước Trời lại cũng giống như chuyện một thương gia đi tìm ngọc đẹp. Tìm được một viên ngọc quý, ông ta ra đi, bán tất cả những gì mình có mà mua viên ngọc ấy” (Mt 13:44-46). Nếu lưu ý, chúng ta thấy hai dụ ngôn này có cùng cấu trúc: Một cái gì đó quý giá được chôn giấu [kho báu và ngọc đẹp], có người đi tìm, tìm thấy, bán hết những gì mình có và mua vật quý giá mà mình tìm thấy. Các học giả Kinh Thánh cho biết vấn đề giải thích hai dụ ngôn này là việc nhấn mạnh đến sự vô giá của kho báu hoặc ngọc quý, hay là hành động của những người bán hết mọi sự mình có để mua thứ được tìm thấy. Theo ý kiến chung, điều hai dụ ngôn nhấn mạnh chính là việc làm của người tìm thấy kho báu hoặc ngọc quý. Điều này được diễn tả minh nhiên trong dụ ngôn ngọc quý và mặc nhiên trong dụ ngôn kho báu. Qua hai dụ ngôn này, Chúa Giêsu muốn dạy thính giả của Ngài [chúng ta] điều gì? Như đã trình bày trong dụ ngôn, vật quý giá [kho báu hay ngọc quý] ở đây chính là Nước Trời. Chúa Giêsu muốn dạy chúng ta đi tìm kiếm Nước Trời và sự công chính của Thiên Chúa, và những thứ khác cũng sẽ được ban cho chúng ta (x. Mt 6: 33) như trong trường hợp của Salômôn trong bài đọc 1. Chúng ta cần phải đặt giá trị Nước trời lên trên những giá trị trần thế, điều mà chúng ta thường bị sai phạm trong đời sống thường ngày.

Một chi tiết khác chúng ta cần lưu ý trong hai dụ ngôn là “niềm vui” của người tìm được kho báu hay ngọc quý. Nước Trời là một kho báu vô giá mà người khôn ngoan vui mừng bỏ hết mọi sự để mua lấy; đây là một cơ hội ngàn năm một thuở. Chúng ta thấy phải “bán hết những gì mình có” mới có thể mua Nước Trời. Điều này cho thấy “bán một nửa” hay “bán gần hết” những gì mình có vẫn chưa đủ. Chi tiết này khuyến cáo chúng ta rằng “yêu nửa vôi” thì không đủ để mua Nước Trời.

Dụ ngôn chiếc lưới mang tính cánh chung và như là đỉnh cao cho những ai đi tìm kho tàng vô giá là Nước Trời. Chúng ta có thể thấy ở đây kiểu mẫu của dụ ngôn cỏ lùng mà chúng ta nghe tuần trước: “Nước Trời lại còn giống như chuyện chiếc lưới thả xuống biển, gom

được đủ thứ cá. Khi lưới đầy, người ta kéo lên bãi, rồi ngồi nhặt cá tốt cho vào giỏ, còn cá xấu thì vứt ra ngoài. Đến ngày tận thế, cũng sẽ xảy ra như vậy. Các thiên sứ sẽ xuất hiện và tách biệt kẻ xấu ra khỏi hàng ngũ người công chính, rồi quăng chúng vào lò lửa; ở đó, người ta sẽ phải khóc lóc nghiêng rương” (Mt 13:47-50). Chúng ta thấy rõ ràng hai phần trong những lời trên, nội dung của dụ ngôn (câu 47-48) và giải thích dụ ngôn (câu 49-50). Như chúng ta đã trình bày ở trên, sứ điệp của dụ ngôn này phần nào giống với dụ ngôn cỏ lùng: Nước Trời là một sự hỗn hợp của thánh nhân và tội nhân (cá tốt và cá xấu). Việc phân loại cuối cùng thuộc quyền Thiên Chúa và các thiên sứ của Ngài. Trong khi đang còn sống, sự chịu đựng trong kiên nhẫn phải là kim chỉ nam cho những người sống trong Nước Trời. Nói cách cụ thể hơn, việc thưởng phạt Nước Trời thuộc về Thiên Chúa trong ngày sau hết. Khi sống với nhau, chúng ta không nên xét đoán và kết án anh chị em mình, nhưng kiên nhẫn chịu đựng những trái ý phật lòng để rèn luyện nhân đức, hầu có thể đi qua cửa hẹp mà vào Nước Trời khi thiên sứ của Thiên Chúa đến tách biệt kẻ xấu ra khỏi hàng ngũ người công chính.

Chúa Giêsu kết lời dạy của mình bằng câu hỏi: “Anh em có hiểu tất cả những điều ấy không?” (Mt 13:51). Các môn đệ mau mắn trả lời là họ hiểu. Chúng ta biết rằng hiểu hiểu lời dạy của Chúa Giêsu là một đặc tính của người môn đệ tốt trong Tin Mừng Thánh Mátthêu. Như chúng ta biết, để hiểu một điều gì, thái độ cần thiết đầu tiên là thính lặng lắng nghe với trọn con người. Người môn đệ của Chúa Giêsu khi đến với Ngài cần có sự thính lặng nội tâm mới có thể nghe và hiểu điều Ngài muốn nói với mình. Trước câu trả lời chắc chắn về sự hiểu biết của các môn đệ, Chúa Giêsu khẳng định với họ rằng: “Bởi vậy, bất cứ kinh sư nào đã được học hỏi về Nước Trời, thì cũng giống như chủ nhà kia lấy ra từ trong kho tàng của mình cả cái mới lẫn cái cũ” (Mt 13:52). Theo các học giả Kinh Thánh, câu này quan trọng dưới một vài khía cạnh: (1) Trong bối cảnh gần, câu này là một dụ ngôn dùng làm kết luận của chương chứa đựng bảy dụ ngôn khác. Nó là dụ ngôn tạo ra các dụ ngôn, là dụ ngôn tổng hợp mời gọi người đọc và người nghe đi vào trong tiến trình mang tính dụ ngôn qua việc tạo ra những dụ ngôn mới để thêm vào những dụ ngôn đã được kể. Theo cách nhìn chung, vấn đề của “cũ và mới” được hiểu như sau: “cái cũ” là Cựu Ước và “cái mới” chính là những lời dạy của Chúa Giêsu về Nước Trời. (2) Câu này chỉ ra

sự hiện hữu và hoạt động của các kinh sư Kitô hữu trong cộng đoàn của Thánh Mátthêu. (3) Câu này được xem như là tiểu sử hoặc bút danh của thánh sử [câu này cũng thích hợp với Thánh Phaolô]. Tóm lại, câu này mời gọi chúng ta biết sử dụng những kinh nghiệm sống để học hỏi về Nước Trời. Không có kinh nghiệm nào [dù là quá khứ, hiện tại hay tương lai] lại vô dụng cho việc học hỏi về Nước Trời.